

## **Svar på interpellation om självförsörjning**

Fredrik Hjalte (L) har ställt mig ett antal frågor om hur Luleå kommun arbetar med självförsörjning av livsmedel och utbildningar för att möta kompetensbehoven inom livsmedelsindustrin som jag svarar på nedan.

### **Vilka yrken i livsmedelsindustrin ser Luleå kommun att det är brist på redan nu och kommer att bli i framtiden?**

Svar: Det finns mycket data framtaget på nationell nivå, men det saknas nedbrutna data på regional och lokal nivå. Utan att ha faktiska data för Luleå kommun kan man generellt säga att det för hela landet gäller brist på primärproducenter och personer som kan arbeta inom primärproduktionen – jordbruk.

Därtill saknas det personer inom livsmedelsindustrin, exempelvis inom slakteri och styckning, som interpellanten själv nämner. Det är främst dessa behov som uttryckts till vuxenutbildningen i Luleå kommun av lokala aktörer.

Livsmedelsföretagen lyfter utöver dessa fram att stora kompetensbehov på nationell nivå finns bland livsmedelsoperatörer, lagerpersonal, underhållstekniker och mekaniker. Det finns behov av utbildad kompetens från gymnasienivå upp till universitetsnivå.

### **Hur arbetar Luleå kommun för att det ska finnas nog med personal i livsmedelsindustrin när vi nu behöver stärka vår självförsörjandegrad? Har Luleå kommun någon plan för att öka självförsörjandegraden generellt i kommunen?**

Svar: Kommunen kan på olika sätt bidra till arbetet för att stärka självförsörjningen av livsmedel i vår region. Det kan exempelvis handla om vår roll som stor inköpare - att vi köper in fler lokalproducerade produkter. Genom att stärka lokala producenter säkras fler lokala arbetstillfällen inom livsmedelsproduktionen.

Luleå kommun har börjat arbeta med kategoristyrning av livsmedel, i vilket ett av fokusområdena är just "God försörjningsförmåga av mat". Som en del av det arbetet kommer förslag till politiska mål arbetas fram under hösten 2025 för att börja gälla fr.o.m. januari 2026.

När arbetsmarknads- och gymnasienämnden fattade beslut om den gymnasiala organisationen för läsåren 24/25 och 25/26 beslutade vi att frånga Skolverkets regionala planeringsunderlag som bedömde att platserna på Restaurang- och livsmedelsprogrammet bör minska, och istället behöll vi antalet platser på samma nivå som tidigare.

### **Finns det någon utbildning i Luleå som är riktad till livsmedelsindustrins del som är mellan producent och konsument?**

Svar: I dagsläget har vi utbildning till kock, bagare och konditor på gymnasiet och gymnasial nivå inom vuxenutbildningen. Vi har tidigare också haft utbildning inom charkuteri, styckning och slakt på vuxenutbildningen men på grund av dåligt söktryck och svårigheter med APL-platser varit tvungna att lägga dem på is för cirka ett och ett halvt år sedan.

Det pågår dialog och resonemang med några av de större livsmedelsproducenterna i Luleå med avsikt att återuppta samt utveckla utbildning inom branschen. För närvarande arbetar vi med behovsinventering och tänkbara utbildningslösningar inom de yrken som uttrycks ha störst behov.

Luleå kommun planerar och dimensionerar utbildning inom gymnasieskolan tillsammans med kommunerna Boden, Piteå och Älvsbyn. Inom den samverkan tillhandahålls Naturbruksprogrammet med inriktning lantbruk i Piteå som ungdomar från Luleå kan söka som förstahandssökande.

Andra utbildningar vi erbjuder, som inte är direkt inriktade mot livsmedelsindustri, men som är sådan kompetens det finns behov av inom branschen är exempelvis:

El- och energiprogrammet (Gymnasiet/Vuxenutbildning),  
Industri tekniska programmet (Gymnasiet/Vuxenutbildning),  
El- och automationsingenjör (Yrkeshögskolan)

### **Hur stimulerar Luleå kommun ungdomar att söka sig till yrken som bedöms som viktiga kopplat mot självförsörjande?**

Svar: Kompetensförsörjningen av gymnasiekompetens till en bransch, oavsett vilken, bygger i huvudsak på två ben. Den ena är att branschen är tillräckligt attraktiv för att ett 15-åring ska kunna tänka sig själv i ett yrke inom branschen och därmed söka en utbildning som leder dit. Det andra är att det faktiskt finns en utbildning som leder till branschen – och utmaningen här är att vi har ett antal nationella program som är utformade att vara generella utbildningar – och inte direkt riktade till exempelvis livsmedelsbranschen. Detta är en utmaning som såväl bransch som myndigheter uppmärksammat specifikt för livsmedelsbranschen.

Studie- och yrkesvägledningen informerar unga om de olika utbildningsval de kan göra, hur behov av arbetskraft ser ut, och vilka yrken som finns inom en bransch baserat på

den unges intressen. Det finns inget riktat arbete för att marknadsföra utbildningar för en särskild bransch mer än någon annan.

Slutligen kan vi konstatera att skolväsendet är beroende av en god samverkan med det lokala näringslivet för att säkerställa god kvalitet på yrkesutbildningarna och att de leder till den kompetens som branschen efterfrågar. Men också att de marknadsför sina respektive branscher och de utbildningar som kan leda till ett arbete hos dem.

Med detta anser jag interpellationen besvarad.

Fredrik Bruhn, ordförande arbetsmarknads- och gymnasienämnden